

Programma Quo Ritu & more sueto, Magnificum Academiae Dn. Rectorem, Et Utriusque Reipublicae Patres Conscriptos, Omnes itidem Literarum Patronos, Fautores atque Cultores, Ad Dissertationem Inauguralem ... Dn. Henrici Anhalt, Perlebergensis, In Auditorio Maiori, d. 21. Aug. ... invitat Johannes Gerdes, Philosoph. & Med. Doctor ...

Rostochii: Wepplingius, [1690]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn730127508>

Druck Freier Zugang

R.U. med. 1690.

Johannes Serdis, Praes.

Heinrich Anhalt, Resp.

7953

AM COR-
ONEM,

DES

ITIONIS,

IA,

ores, Insignia,

er impetrandi,

at. Med. Rostock

EXPERIENTISSO.

ERDES,

Anatom. Med.

Facultatisq; suæ

C.

ORE æternam colenda,

LT, March.

GNO,

XC.

IANIS.

WEPPLINGIANIS.

PROGRAMMA,

270

Ritu & more s̄vetô,

MAGNIFICUM ACADEMIÆ

DN. RECTOREM,

ET

UTRIUSQUE REIPUBLICÆ

PATRES CONSCRIPTOS,

*Omnes itidem Literarum Patronos, Fautores
atque Cultores,*

Ad

DISSERTATIONEM INAUGURALEM,

NOBILISSIMÆ ATQ; CLARISSIMÆ.

DN. HENRICI ANHALT,

PERLEBERGENSIS,

IN AUDITORIO MAJORI,

d. 21. Aug. Horis Ante- & Pomeridianis, solenniter

ventilandam,

eâ, quâ decet, observantiâ & humanitate,

invitat

JOHANNES
GERDES, *Liv.*

Philosoph. & Med. Doctor & P. P.

sua Facult. p. t. DECANUS.

RostochI, Typis JOH. WEPPLINGII, Acad. Typogr.

Antw. d. 1.

1690

1946

PROGRAMMA
MAGNETICUM ACADEMIAE
DI-RECTOREM
UTRIUSQUE REIPUBLICAE
PATRES CONSCRIPTOS
Omnibus in hunc diem
ad nos Cultores
AD
DISSERTATIONEM INAUGURALEM
VENERABILIS ATQUE CLARISSIMI
DI HENRICI ANHALT.
PERLEBERGENSIS
IN AUDITORIO MAIORI
d. m. Aug. Horis Aere & Pommeranis solemniter
celebrantibus
et quae deest, observantia & humanitate
invitat
JOHANNES
GERDES
Philosophiae & Med. Doctor & P. P.
in P. P. d. e. DECANUS
Rostochi Typis JOH. WETTINGII Acad. Typogr.

1947.

I. N. J.

Uriosam & miraculi ple-

nam esse machinam istam Corporis Animalis, Analysis ejus, cum cultellis subjicitur Anatomicis, demonstrat abundè; siquidem & numerositas partium, & accurata earundem conformatio, & mirabilis connexio, stupendaque ad unum scopum tendens actionū conspiratio, evincunt asserti veritatē sufficienter.

Prout autem machinis artificii singularis curiosiq; laboris facillime oprepit aliquod vitium, illudens curiosæ intentioni Artificis; Ita & in Oeconomîâ animalis corporis, acquisitâ per primam maledictionem radice turbæ, vix unquam Techna ista curiosa penitus sine labe deprehenditur, sed ad methodum Dædalei alicujus operis quod, quò partes obtinet plures, eò magis & facilius vacillat, & hæcce suas patitur mutationes innumeras. Læditur enim nunc Actio Naturalitatis, nunc imminuitur Vitalitatis functio, nunc depravatur Animalitatis operatio, nunc tollitur Genitalitatis potentia, nunc peccant Partes Organicæ, nunc labem acquirunt Similares, nunc isti calor, illi humiditas deest, ibi frigus, hîc siccitas peccat;

)(2

cat; Idque eò gravius; quò plures in consensum trahuntur partes. Hinc vitium & fomitem mali quærit alius in humoribus, alius in facultatibus, alius in succis: hic Spiritus allegat, ille Archeum inducit, nunc Triumviratus, nunc Duum viratus statuitur: Ille ex possessione agit, hic per rationes eum excutere tentat, ejusmodiq; opinionum seriem, seu vernas in numero habet; licet sæpius de vitâ Hominis ludatur dubiosius, quò accuratiores de Conservatione ejus instituuntur consultationes.

Tale quid considerans aliquis conscientiosus Artis Indagator, profectò ad monitum *Seneca L. VI. de benef. c. XVI.* Pro argroto & famâ artis timet, abstinereq; lubenter, si per conscientiam liceret, officiiq; ratio ad alia eum non cogeret.

Abfit tamen proferre hæc in Artis dehonestamentum, aut incertitudinis aliquod testimonium; Manet ea in se certa, habetq; sua fulcra satis valida, imò etiam plane evidentiâ, nisi quis nonnunquam plus legibus Autorum sancitis, quam Rationi, Experientiâ, imò ipsi Naturæ tribuere velit.

Judicamus proinde Functiones, & Naturâ monstrante distinguere possumus Naturales, Vitales, Animales, Genitales & Rationales. Videmus organa per quæ expediuntur eadem, (nisi quod posteriores inorganicæ sint, interim ob intimam cum reliquis partibus amicitiam sæpius trahantur in consensum.) Experimur eas sæpius læsas, læsis Organicis partibus, sicq; Vitalitatis fonte per tempus quasi occluso, rivulisq; subtractis, Corde turbato, totam M.S. inducias quasi facere, ex pulsûs celsatione, judicandas: Animalitatis viâ, per funem argenteum tendente, principioq; ejus, cerebrò, obstructò, vel aliter morbosè conditionato; quodnam est membrum quod suo decenter

1949.

center præesse possit Officio? Naturalitatis sede primâ & principali, Stomacho, nempe, præternaturaliter affectâ, corpus marcescere, viresq; decreſcere obſervamus; nec minus ex Pulmonum Officina turbam totius Oeconomyæ provenire poſſe, ex variis illuc vergentib; affectibus, probamus. Eſt enim ibi ſedes, in qua grato magnetiſmo attrahitur aura ætherea, Spiritusq; iſte, qui vitæ pabulum præbet, motûſq; directorium ſuſtinet. Revera enim limpida iſtam auram potiffimum Vitæ noſtræ eſſe ſuſtentaculum & maxime potens alimentum, non ſine ratione judicamus, licet Illuſtr. Helmont. *Tract. Blas. Hum.* ſcribat: *Aërem non cedere in alimentum Spiritui Vitali, ſed ipſi connecti, quatenus ſc. affugitur per Venam arterialem & arteriam Venalem pulmonum, & atenus traductus ad cor, ſuſcipit fermentum, quo comitante ambo diſponunt cruorem in totalem ſui diaphereſin,* modò aër, ad genuinum ſenſum Platonium, diſtinguatur ab athmoſphærâ noſtrâ rudi & valde mixta, aëris nomine vix dignâ.

Hinc, læſo hōce organo, vel ratione viarum, vel ratione motûſ, vel ratione additamenti præternaturalis, aufermenti exotici, nonnunquâ in Emphyemate aperte agentis, nonnunquam in Veſiculis ejus tectè hoſpitanſis, mirum non eſt inquinatam ſuppeditari totam auram, vehiculoq; ejus ſubtile peregrinum fermentum, toti ſubſtantiæ lentum mali fomitem communicans, transmitti; læſas enim non ſaltim actiones proximas, inſpirationem ſc. & exſpirationem, videmus, ſed debilitatam Ventilationem ſanguinis decentem, turbatam circulationem, vitiumq; ad cor, Hepar, &c. imo totum corporis habitum delatum, idq; nunc imagiſ, nunc minus, quò vitioſitas pertinacior aut remiſſior, fermentiq; robur debilius aut fortius. Unde Marasmi, Tabis, Pthtoës Hecticæ &c. origo ſæpiſſime

X 3

in

in hacce sede locatur, multique calamitosi effectus ex
 icaturigine istâ malâ propullulant. Imprimis Phthi-
 sis s. Phthoe, *die Schwindsucht* / quoadnomen nulli non
 nota, licet indoles ejus quam plurimis lateat.

Gerit enim illud malum diu in sinu Patiens, alitq;
 morbum toti Oeconomiae tandem lethaliter infestum,
 qui eò insignius sæpissime nocet, qvò benignius videtur
 blandire.

Considerans itaq; morbi ipsius fallacem methodum,
 meritò sub Incude eum sumit, *Vir Pereximius atq; Frano-*
bilis DN. HENRICUS ANHALT, *Medicine*
Candidatus Clarissimus, ejusqve naturam, licet compen-
 diosè, ob circumstantiarum necessitatem, evolvens,
 non levem penitiora introspecturis, suppeditat ulterius
 inquirendi occasionem.

Morbum *Theopompi, Tisameni filii* Tabem sc. s.
 Phthoen ab Æsculapio feliciter curatum, in Pario
 marmore tam affabrè sculptum, & per varias delineati-
 ones, ejus simulacrum efformatum, ut ipsum morbum
 præsentaverit exactè, Autor est *Ælianus*. Meliori
 fortunâ eundem depingit modò nominatus noster Dn.
 Candidatus, qvi in evolutione causarum & reliquarum
 circumstantiarum ita studiosus est, ut lineas istas evol-
 venti, facile possit constare de indole Phthificæ fraudis.
 Sicuti itaque conatibus ejusmodi bene precamur, ita ex
 recepto more ubi publice se sistere, Licentiamqve dein
 Artis sacra tractandi, recipere debet, hæcce de Prosapiâ
 ejus, Moribus & Studiis jungimus.

Locus itaq; qvi eum suscepit, Perleberga, Diœceseos
 Prignizensis Marchiæ Metropolis est, qvæ, licet non
 inter populosissima referri qveat emporia, gratulatur
 sibi tamen povenire exeâ Viros, qvorum ex famâ in-
 clare

1951
clarefcere ea poteft ulterius. Patrem agnofcit, Virum
Integerrimum DN. THOMAM ANHALT, Muficæ
Patriæ civitatis Directorem folertem, Artisqve peritum:
Matrem MARIAMIVEN, fœminam moribus ſexui con-
venientibus præditam, ſicuti quoque ex lineâ ejus Avum
maternum adhuc habet ſuperſtitem DN. PETRUM JÜEN,
Hereditarium in Catbenhagen. Aviam maternam ſalutat
ANNAM STOLTEN, perqve eam de neceſſitudine ſe in-
ter & hic locorum ſatis claram familiam STOLTIANAM
ſibi gratulatur noſter Dn. Candidatus, ſimulq; pro ſin-
gulari benedictioni tenet teſtimonio, utriusq; lineæ pa-
ternæ ſc. & maternæ ſibi ſuper eſſe Avos.

Hiſqve teneriores annos gubernantibus, concredi-
tus iis fuit, qvi in Pietate & humanitate convenientia pone-
re potuerunt fundamenta, unde in Scholâ Patriâ omni-
cum fidelitate informatus, imprimis multum Clariff. &
Pl. Rev. Viro M. BERNHARD von der Linde/ Scholæ pa-
triæ Rectori, nunc Inſpectori, Vet. Brandenb. vigilantiff.
debere conſitetur, cum quô Berolinum tendens, ibi,
utpote loco & civilitate morum & farragine Studio-
rum quorumcunqve claro, inter converſationes Viro-
rum Illuſtrium ſupplevit neceſſaria, addiditq; defectui
ea, quæ addenda generoſus & ſcientiæ cupidus deſi-
derat. Et cum is demum feliciter agat, qui finem ulti-
mum licet in excuſione, ſemper primum tenet in intentione:
Ita & noſter Dn. Candidatus hoc obſervavit optime,
cum per mores & officia ſuæ ætati & ſtudio convenien-
tia, acquiſiverit ſibi benevolentiam & favorem Viro-
rum Medicorum Excellentiff. Weiſſi, Pancovii, &c.
gratâq; ſemper recolit memoriâ, quod multum &
ſtudiis & intentioni acceſſerit ex converſatione illa.
Hinc in curſu ſtudiorum ulterius pergens, luſtra Athe-
næo

1952

næo Francofurtensi, tandem ad Inelytam ad Varnum
se contulit Academiam, ibidemq; Manuductione Excell. &
Experientiss. DN. D. BARNSTORFFII, Fautoris atqve
Collegæ mei honoratissimi, meâqve qvalieuncq; directio-
ne, Studia Physica, Botanica, Anatomica, Pharmaceu-
tica, Pathologica, Practica &c. intra decursum triennii fe-
re, insigni cum solertiâ pertractavit, publice q; habitâ de
Hydrophobia, materiâ satis abstrusâ, Me Præside, Disputa-
tione, demonstravit, quantô cû ardore, studia sua litaverit
Hygieæ. Unde sicuti non dubitam, quin congestam scien-
tiæ farraginem, cum judiciô & solamine multorum sit ex-
positurus suo tempore, ita cò min, urgente imprimis avo-
catorio quodam singulari, operam ejus sollicitante,
desideratos in arte honores & privilegia ei denegare
potuimus; Talem enim in Examine, ut dicitur, rigorofo,
se exhibuit, ut dignus judicatus â Gratosissimâ Facultate
Medicâ, ingenii vires publicè, pro more, per DISPUTA-
TIONEM SOLENNEM exhibere. Quâcum prout d.
21. Aug. Sub PTHTOES titulo se intendit sistere, Idcir-
co per præsentes MAGNIFICUM DOMINUM
RECTOREM, UTRIUSQ; REIPUBL. AMPLISS. SE-
NATUM, LITERARUM FAUTORES, cultoresq; quoscunque,
eâ, quâ par est, observantiâ & Studiô, invito, velint præsentiâ
honorificâ actui isti adesse, & si placuerit, per placidas
collationes occasionem ulterius se exhibendi sup-
peditare, simul FELICIA quæq; co-
natibus apprecari.

P. P. Rostochl Sub Sigill. Facult.

d. II. Aug. 1690.

1952

nao Francofurten
se contulit Academ
Experientiff. DN.
Collegæ mei hono
ne, Studia Physica
tica, Pathologica, I
re, insigni cum sole
Hydrophobia, mate
tione, demonstrav
Hygieæ. Unde sicu
tiæ farraginem, cu
positurus suo temp
catorio qvodam
desideratos in ar
potuimus; Talem
se exhibuit, ut dign
Medicâ, ingenii vire
TIONEM SOLE
21. Aug. Sub PTH
co per præsent
RECTOREM,
NATUM, LITERAR
eâ, qvâ par est, obse
tiâ honorificâ actui
collationes occas
peditare,

P. P. R

clarescere ea potest ulterius.

Integerrimum DN. THOM.
Patriæ civitatis Directorem
Matrem MARIAM IVEN, fœ-
venientibus præditam, sicuti qv
maternum adhuc habet superfl
Hereditarium in Catbenhagen.

ANNAM STOLIEN, perqve ea
ter & hic locorum satis claram
sibi gratulatur noster Dn. Can-
gulari benedictionis tenet testin
ternæ sc. & maternæ sibi super e

Hisqve teneriores annos
tus iis fuit, qvi in Pietate & huma-
re potuerunt fundamenta, un-
cum fidelitate informatus, imp
Pl. Rev. Viro M. BERNHARD
triæ Rectori, nunc Inspectori, V
debere confitetur, cum quô
utpote loco & civilitate moru-
rum qvorumcunqve claro, in-
rum Illustrium supplevit neces-
ea, qvæ addenda generosus
derat. Et cum is demum fel-
mum licet in excutione, semper p
ne: Ita & noster Dn. Candidatu
cum per mores & officia suæ a-
tia, acquisiverit sibi benevolen-
rum Mediæorum Excellentiss.
gratâq; semper recolit mem-
studiis & intentioni accesserit
Hinc in cursu studiorum ulter-

the scale towards document

noscit, Virum
ALT, Musicæ
sqve peritum:
bus sexui con-
eâ ejus Avum
TRUM JVEN,
ernam salutat
titudine se in-
STOLIENAM
mulq; pro fin-
asq; lineæ pa-

ous, concredi-
nientia pone-
Patriâ omni
um Clariss. &
e/ Scholæ pa-
ab. vigilantiss.
tendens, ibi,
gine Studio-
ationes Viro-
ditq; defectui
cupidus defi-
qui finem ulti-
et in intentio-
vavit optimè,
o convenien-
vorem Viro-
ncovii, &c.
multum &
atione illa.
lustra Athe-
næo

19.51